

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/100-bohaterow-na-100-le/104891,Kazimierz-Sosnkowski-ur-19-listopada-1885-w-Warszawie-z-m-11-pazdziernika-1969-w-.html>
05.05.2024, 04:54

Kazimierz Sosnkowski (ur. 19 listopada 1885 w Warszawie, zm. 11 października 1969 w Arundel, Kanada) - generał broni.

Gen. por. Sosnkowski, obejmując dnia 27 maja [faktycznie 28 maja - J.K.]1920 roku dowództwo nad Armią Rezerwową, zdołał w przeciągu dwóch tygodni zgrupować rezerwy, doprowadzić do porządku oddziały 1 Armii, odrzucić znacznie przeważające siły bolszewickie na froncie ok. 120 km i zająć prawie całą linię frontu 1 Armii, czyli posunąć się na 100 km. Kierując akcją osobiście i narażając swe życie, wyjeżdżał na najbardziej zagrożone odcinki i krzepił żołnierza do wytrwania na stanowisku. (Wniosek na odznaczenie Krzyżem Walecznych, 17 lipca 1921)

Ukończył gimnazjum w Petersburgu (1904), studiował architekturę w Warszawie i Lwowie (zaplanowanej na wrzesień 1914 obrony dyplomu nie przeprowadził z powodu wybuchu wojny. Od 1904 działacz niepodległościowy, twórca Związku Walki Czynnej (1908). W latach 1910-1914 szef sztabu i zastępca komendanta Związku Strzeleckiego, 1914-1916 szef sztabu i zastępca dowódcy I Brygady Legionów Polskich, od lipca 1917 w więzieniach niemieckich. Zwolniony z Józefem Piłsudskim z twierdzy w Magdeburgu, 10 listopada 1918 wrócili do Warszawy. Od 16 listopada tr. dowódca Okręgu Generalnego Warszawa, od 3 marca 1919 II wiceminister spraw wojskowych, od 10 sierpnia 1920 do 19 lutego 1924 minister spraw wojskowych (z przerwą 28 V-15 VI 1920 gdy na froncie dowodził Armią Rezerwową). Współtwórca odrodzonego Wojska Polskiego i zwycięstwa 1920. W latach 1925-1927 dowódca Okręgu Korpusy nr VII, 1927-1939 Inspektor Armii. W kampanii 1939 dowódca Frontu

Kazimierz Sosnkowski

Południowego, od października tr. we Francji.
W latach 1939–1941 komendant ZWZ i
minister bez teki, 1939–1944 następca
prezydenta RP, 1943–1944 Naczelnny Wódz
Polskich Sił Zbrojnych. Zdymisjonowany z
powodu nieugiętej postawy w obronie
niepodległości i całości Polski. Od 1944 na
emigracji w Kanadzie. Przywódca emigracji
niepodległościowej. Początkowo pochowany
na Les Champeaux w Montmorency pod
Paryżem, w listopadzie 1992 ekshumowany
do krypty katedry św. Jana w Warszawie.

Awanse: podpułkownik (1914), pułkownik (1916), generał brygady (1918), generał dywizji
(1920), generał broni (1936).

Bibliografia

S. Babiński, *Kazimierz Sosnkowski, myśl-praca-walka*, Londyn 1988; J. Kirszak, *Generał
Kazimierz Sosnkowski 1885–1969*, Warszawa 2012; I. Wojewódzki, *Kazimierz Sosnkowski
podczas II wojny światowej. Książę niezłomny czy Hamlet w mundurze?*, Warszawa 2009.